

УДК 347.78.034:347.77.043

[https://doi.org/10.52058/3041-1793-2024-3\(3\)-180-190](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2024-3(3)-180-190)

Комісарова Наталя Олександрівна начальник кафедри державної безпеки факультету забезпечення державної безпеки, Київський інститут Національної гвардії України, кандидат юридичних наук, доцент, <https://orcid.org/0000-0001-6895-6891>

Дашковський Анатолій Вікторович викладач кафедри державної безпеки факультету забезпечення державної безпеки, Київський інститут Національної гвардії України, <https://orcid.org/0009-0004-4052-7103>

Яроцький Ярослав Богданович начальник служби аудиту технічного забезпечення відділу аудиту логістичного забезпечення управління внутрішнього аудиту, НГУ, <https://orcid.org/0009-0002-3269-234X>

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПРИЗУПИНЕННЯ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ У ЗВ'ЯЗКУ З ВЧИНЕННЯМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

Анотація. У статті окреслюється правові аспекти призупинення та відновлення військової служби у зв'язку з вчиненням кримінального правопорушення.

У КК України всі норми про кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби згруповані в одному розділі, що входить до складу єдиного Кримінального кодексу, поряд з існуючими в світовій практиці варіантами інституціоналізації військово-кримінального законодавства у вигляді повністю самостійного кримінально-правового джерела або формально самостійного кримінально-правового джерела.

З приводу покарань, передбачених кримінальним законодавством України, слід визначити 12 видів покарань, зокрема це: штраф; позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу; позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; громадські роботи; виправні роботи; службові обмеження для військовослужбовців; конфіскація майна; арешт; обмеження волі; тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців; позбавлення волі на певний строк; довічне позбавлення волі. До додаткових видів покараннями законодавець відносить наступні: позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу; конфіскація майна.

З числа інститутів звільнення від покарання, передбачених кримінальним законодавством України, слід відзначити: звільнення від відбування

службового обмеження для військовослужбовців з випробуванням (ст. 75 КК України); умовно-дострокове звільнення від відбування службових обмежень для військовослужбовців, тримання в дисциплінарному батальйоні (ст. 81 КК України); звільнення від покарання військовослужбовців, засуджених до службового обмеження, арешту або тримання в дисциплінарному батальйоні, в разі визнання їх непридатними до військової служби за станом здоров'я (ч. 3 ст. 84 КК України).

В законі України про “Військовий обов’язок та військову службу” визначаються підстави за якими особа приймається на військову службу, звільняється чи відновлюється на військову службу та подальші обмеження які можуть застосовуватись до військовослужбовця за вчинення ним кримінального правопорушення.

Дослідженню цієї проблематики щодо призупинення та відновлення військової служби у зв’язку з вчиненням кримінального правопорушення свої праці присвятили: М.І. Карпенко, З. А. Астемиров, Л. В. Багрій-Шахматов, Є. В. Благов, Я. М. Брайнин, А. В. Василіівський, І. М. Гальперин, В. С. Єгоров, В. І. Зубкова, Т. М. Калиніна, М. О. Кауфман, А. П. Козлов, Н. М. Кропачов, Л. Л. Кругликов, В. І. Курляндский, І. С. Ной, В. В. Палій, В. С. Прохоров, А. І. Санталов, М. І. Хавронюк, Н. В. Щедрин, та інші.

Ключові слова: кримінальне правопорушення, кримінальна відповідальність, кримінально-правовий вплив, заходи кримінально-правового характеру, покарання, військова служба.

Komissarova Natalia Oleksandrivna Head of the Department of State Security of the Faculty of State Security, Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine, PhD in Law, Associate Professor, <https://orcid.org/0000-0001-6895-6891>

Dashkovskii Anatoliy Viktorovich lecturer at the Department of State Security, Faculty of State Security, Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine, candidate of legal sciences, associate professor, <https://orcid.org/0009-0004-4052-7103>

Yarotskyi Yaroslav Bogdanovich head of the combat training service of the services department, Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine, <https://orcid.org/0009-0002-3269-234X>

LEGAL ASPECTS OF SUSPENSION AND RESTORATION OF MILITARY SERVICE IN CONNECTION WITH THE COMMITMENT OF A CRIMINAL OFFENSE

Abstract. The article outlines the legal aspects of suspension and reinstatement of military service in connection with the commission of a criminal offense.

In the Criminal Code of Ukraine, all norms on criminal offenses against the established order of military service are grouped in one section, which is part of the unified Criminal Code, along with the options of institutionalization of military criminal legislation existing in world practice in the form of a completely independent source of criminal law or formally independent criminal law source.

Regarding the punishments provided by the criminal legislation of Ukraine, 12 types of punishments should be defined, in particular: a fine; deprivation of a military, special title, rank, rank or qualification class; deprivation of the right to hold certain positions or engage in certain activities; public works; corrective works; service restrictions for military personnel; confiscation of property; arrest; restriction of will; detention in the disciplinary battalion of servicemen; deprivation of liberty for a certain period; life imprisonment. The legislator includes the following as additional types of punishments: deprivation of a military, special title, rank, rank or qualification class; confiscation of property.

Among the institutions of exemption from punishment provided for by the criminal legislation of Ukraine, it should be noted: exemption from service restriction for servicemen with probation (Article 75 of the Criminal Code of Ukraine); conditional early release from service restrictions for servicemen, detention in a disciplinary battalion (Article 81 of the Criminal Code of Ukraine); exemption from punishment of servicemen sentenced to service limitation, arrest or detention in a disciplinary battalion, in case they are recognized as unfit for military service due to their health (Part 3, Article 84 of the Criminal Code of Ukraine).

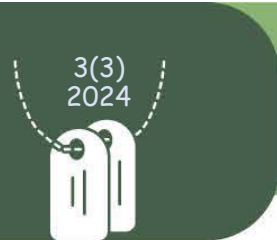
The Law of Ukraine on "Military Obligation and Military Service" defines the grounds on which a person is accepted for military service, discharged or reinstated to military service and further restrictions that may be applied to a serviceman for committing a criminal offense.

The following authors devoted their works to the study of this problem regarding the suspension and resumption of military service in connection with the commission of a criminal offense: M.I. Karpenko, Z. A. Astemirov, L. V. Bagriy-Shakhmatov, E. V. Blagov, Y. M. Braynin, A. V. Vasiliivskyi, I. M. Halperin, V. S. Yehorov, V. I. Zubkova, T. M. Kalynina, M. O. Kaufman, A. P. Kozlov, N. M. Kropachev, L. L. Kruglykov, V. I. Kurlyandsky, I. S. Noy, V. V. Palii, V. S. Prokhorov, A. I. Santalov, M. I. Havronyuk, N. V. Shchedrin, and others.

Keywords: criminal responsibility, criminal-legal influence, criminal-legal measures, punishment, criminal-legal coercion, educational measures, forms of implementation of criminal responsibility.

Постановка проблеми. Всі норми про кримінальну відповідальність за вчинення військових кримінальних правопорушень згруповані в Розділі XIX «Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини)».

Аналіз положень вітчизняного кримінального законодавства показує, що законодавчу заборону застосовувати до військовослужбовців покарання у

виді громадських робіт (ст. 56 КК України), виправних робіт (ст. 57 КК України) та обмеження волі (ст. 61 КК України). Причому громадські роботи та обмеження волі не застосовуються тільки до військовослужбовців строкової служби, а виправні роботи взагалі до всіх військовослужбовців віх аналогом є службові обмеження для військовослужбовців, як вид кримінального покарання.

Серед військових покарань, передбачених кримінальним законодавством України, слід відмітити позбавлення військового звання (ст. 54 КК України), службові обмеження для військовослужбовців (ст. 58 КК України), тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців (ст. 62 КК України). Покарання у виді арешту військовослужбовці відбувають на гауптвахті (ст. 60 КК України). Хоча в санкціях статей про військові злочини арешт передбачений лише в двох випадках: за порушення статутних правил взаємовідносин і за втрату військового майна. Важливим моментом призначення покарання у виді позбавлення військового звання є врахування при його призначенні ступінь тяжкості вчиненого винним суспільно-небезпечного діяння.

Щодо правових аспектів призупинення та відновлення військової служби у зв'язку з вчиненням кримінального правопорушення детально розглянемо у статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню цієї проблематики щодо призупинення та відновлення військової служби у зв'язку з вчиненням кримінального правопорушення свої праці присвятили: М.І. Карпенко, З. А. Астемиров, Л. В. Багрій-Шахматов, Є. В. Благов, Я. М. Браїнин, А. В.Василієвський, І. М. Гальперин, В. С. Єгоров, В. І. Зубкова, Т. М.Калиніна, М. О. Кауфман, А. П. Козлов, Н. М. Кропачов, Л. Л. Кругликов, В. І. Курляндский, І. С. Ной, В. В. Палій, В. С. Прохоров, А. І. Санталов, М. І. Хавронюк, Н. В. Щедрин, та інші.

Мета дослідження – розглянути особливості призупинення та відновлення військової служби у зв'язку з вчиненням кримінального правопорушення.

Виклад основного матеріалу. В реаліях періоду воєнного стану дуже гостро постає питання кримінальних правопорушень скоєних військовослужбовцями під час проходження служби. Кримінальний кодекс України визначає перелік злочинів, вчинених військовослужбовцями. З'ясуємо яка правова процедура зупинення та відновлення проходження військової служби військовослужбовцями після скоєння ними кримінальних правопорушень.

Варто зазначити, що починаючи з лютого 2015 року частково зазнали зміни у законодавстві, що визначали порядок відбуття покарання у дисциплінарному батальйоні [1]. Якщо раніше покарання застосовувалося тільки до військовослужбовців строкової служби, то після внесених змін коло суб'єктів покарання розширився і став включати військовослужбовців, що

проходять військову службу за контрактом, осіб офіцерського складу, які проходять кадрову військову службу, осіб офіцерського складу, які проходять військову службу за призовом, військовослужбовців, призваних на військову службу під час мобілізації, на особливий період (крім військовослужбовців-жінок). У світлі зазначених змін залишається незрозумілим, як це покарання буде застосовуватися щодо засуджених офіцерів.

Після виходу України зі складу Радянського Союзу на її території залишалося три дисциплінарних батальйони, а на даний час діє лише один дисциплінарний батальйон в м. Києві. Ситуація ускладнювалася тим, що було офіційно оголошено, що в 2013 р. останній призов до Збройних Сил України, аз 2014 р Збройні Сили будуть комплектуватися тільки військовослужбовцями за контрактом [5]. Оскільки у дисциплінарному батальйоні відбувають покарання тільки військовослужбовці за призовом, відповідно відпадала й необхідність в такому інституті. Все змінилося з початком бойових дій на сході України. Уже навесні 2014 р. виконуючий обов'язки президента України О. Турчинов підписав указ про призов громадян на військову службу у 2014 р. у зв'язку з загостренням ситуації в східних і південних регіонах країни [5].

Крім того що розширилося коло осіб, які можуть міститися в дисциплінарному батальйоні, з'явилися повідомлення про створення ще одного дисциплінарного батальйону в Південному регіоні України.

З числа інститутів звільнення від покарання, передбачених кримінальним законодавством України, слід відзначити: звільнення від відбування службового обмеження для військовослужбовців з випробуванням (ст. 75 КК України); умовно-дострокове звільнення від відбування службових обмежень для військовослужбовців, тримання в дисциплінарному батальйоні (ст. 81 КК України); звільнення від покарання військовослужбовців, засуджених до службового обмеження, арешту або тримання в дисциплінарному батальйоні, в разі визнання їх непридатними до військової служби за станом здоров'я (ч. 3 ст.84 КК України).

При звільненні від відбування покарання з випробуванням встановлюється випробувальний термін тривалістю від одного року до трьох років. Слід зазначити, що в українському законодавстві, міститься інститут умовного засудження військовослужбовців, не обов'язково до військових покарань, про що свідчить положення про те, що контроль за поведінкою засуджених військовослужбовців здійснюється командирами військових частин(ч. 2 ст. 76 КК України).

Умовно-дострокове звільнення можливо і від покарання у виді службових обмежень для військовослужбовців. У відповідності до положень вітчизняного законодавства умовно-дострокове звільнення може бути застосоване лише після фактичного відбуття засудженим не менше не менше половини строку покарання, призначеного судом за злочин невеликої або середньої тяжкості. При цьому не можемо не згадати про відсутність інституту заміни

невідбутої частини покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців більш м'яким видом покарання, такий інститут передбачений тільки для покарань у виді обмеження або позбавлення волі.

Звільнення від покарання у зв'язку з хворобою можливе як стосовно військовослужбовців, які відбувають арешт та перебувають у дисциплінарному батальйоні так і по відношенню до засуджених до покарання у виді службового обмеження.

Відповідно до ст. 84 КК України звільнення від покарання в зв'язку з хворобою підлягають в установленому порядку три категорії осіб: 1) особи, які під час відбування покарання захворіли на психічну хворобу, що позбавляє їх можливості усвідомлювати свої дії (бездіяльність) або керувати ними (ч. 1); 2) особи, які після вчинення злочину або постановлення вироку захворіли на іншу тяжку хворобу, що перешкоджає відбуванню покарання (ч. 2); 3) військовослужбовці, засуджені до службового обмеження, арешту або тримання в дисциплінарному батальйоні, в разі визнання їх непридатними до військової служби за станом здоров'я (ч. 3). Як вбачається, для третьої категорії осіб (військовослужбовців) законодавець звільнення від покарання в зв'язку з хворобою пов'язує тільки з тими видами покарання, які виконуються в умовах військової служби. Законодавством військової сфери встановлені вимоги, що пред'являються до осіб, які перебувають на військовій службі. Цим вимогам повинні відповідати і засуджені військовослужбовці. Одним з таких вимог є придатність до військової служби за станом здоров'я. Відповідно, встановлення факту непридатності військовослужбовців до військової служби за станом здоров'я тягне їх звільнення з військової служби. На цій же підставі підлягають обов'язковому звільненню з військової служби та засуджені військовослужбовці. Таке звільнення унеможливує подальше відбування ними видів покарання, які виконуються в умовах військової служби. Тому виглядає логічною законодавча залежність процесу виконання щодо військовослужбовців покарання у виді службового обмеження, арешту та тримання в дисциплінарному батальйоні від придатності їх за станом здоров'я до військової служби.

Законодавець, враховуючи в сфері кримінально-правового регулювання вищевказану військову специфіку, мав при конструюванні ч. 3 ст. 84 КК України дотримуватися одного з основних принципів побудови кримінального закону-принципу системності його норм. Однак, як показує аналіз даної норми з точки зору системного підходу, законодавцю досягти цього в повній мірі не вдалося. У цій нормі законодавцем встановлено імперативний порядок звільнення військовослужбовців від покарання в зв'язку з хворобою. Суд зобов'язаний звільнити від покарання засудженого військовослужбовця, якщо він визнаний непридатним до військової служби за станом здоров'я. Така імперативність дозволяє звільнитися від покарання навіть тим військовослужбовцям, які не стали на шлях виправлення. Крім того, виходячи

зі змісту ст. 84 КК України, не має юридичного значення здатність військовослужбовця за станом здоров'я відбувати інші види покарань, його одужання надалі.

У КК України зазначено одну із підстав звільнення від кримінальної відповідальності із застосуванням до винної особи заходів, передбачених дисциплінарним статутом Збройних Сил України. У радянському законодавстві зазначена норма була відсутня, однак в ряді статей про кримінальну відповідальність за військові кримінальні правопорушення містилася норма проте, «що в разі вчинення кримінального правопорушення за пом'якшуючих обставин особа може бути притягнута до дисциплінарної відповідальності». Слід зазначити логічне протиріччя між цією нормою і санкціями статей про військові кримінальні правопорушення, оскільки в більшості санкціях статей КК України за вчинення військових кримінальних правопорушень передбачено покарання у виді у виді позбавлення волі на строк до 5, до 10 і понад 10 років.

Наступними підставами звільнення від відбування покарання за вчинення військових кримінальних правопорушень є закінчення строків давності. Основною складовою при застосуванні даного правового інституту є ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення. Мінімальний строк давності, який може бути застосований до осіб, які вчинили військові кримінальні правопорушення становить три роки [1]. Але для таких складів кримінальних правопорушень як дезертирство та відмова від несення обов'язків військової служби мінімальний строк давності становить п'ять років. Варто зазначити про види факультативного звільнення від кримінальної відповідальності, одним із яких є передача особи на поруки та зміною обстановки. Для того, щоб особу звільнити із застосуванням зазначеного виду звільнення від кримінальної відповідальності необхідно наявність таких підстав, а саме: особа вчинила кримінальне правопорушення вперше; особа вчинила кримінальне правопорушення невеликої або середньої тяжкості; на думку суду, внаслідок зміни обстановки вчинене діяння та особа, яка його вчинила втратили одну із ознак об'єктивної сторони – суспільну небезпечність.

Розглядаючи питання кримінальної відповідальності за самовільне залишення військової частини або місця служби та дезертирство, вчинені військовослужбовцями, зупинимось на питаннях можливості звільнення від кримінальної відповідальності. Судова практика підтверджує випадки звільнення від кримінальної відповідальності за вчинення дій передбачених ст. 407, 408 КК України. Так військовослужбовці, які вперше вчинили діяння, передбачений цими статтями, можуть бути звільнені від кримінальної відповідальності, якщо самовільне залишення військової частини або місця служби, що вчинене військовослужбовцем у результаті наявності поважних причин. Така норма заслуговує на юридичне закріплення як у ст. 407 так і вст. 408 КК України. Відповідно до Постанови Верховного Суду України

«Про практику застосування судами України законодавства про звільнення особи від кримінальної відповідальності» № 12 від 23.12.2005 р. такою, яка вчинила злочин уперше, вважається особа, котра раніше не вчиняла злочинів або раніше вчинила злочин, що вже втратив правове значення [1]. Тобто такою необхідно вважати особу, яка вчинила один або декілька кримінальних правопорушень, ніза один з яких вона раніше не була засуджена; особу, щодо якої було винесено обвинувальний вирок, який до моменту вчинення нового кримінального правопорушення не набрав законної сили; особу, щодо якої обвинувальний вирок суду набрав законної сили, але до моменту вчинення нового кримінального правопорушення мала місце обставина, що анулювала настання правових наслідків (наприклад – звільнення особи від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності або зняття чи погашення судимості); особу щодо якої обвинувальний вирок суду вступив у законну силу але на момент судового розгляду за вчинення нового кримінального правопорушення, кримінальне правопорушення за вчинення якого особу було засуджено втратило свою суспільну небезпечність.

Таким чином, військовослужбовцями, які вперше вчинили кримінальне правопорушення, передбачене ст. 407 КК України необхідно вважати особу, щодо якої вирок суду не набрав законної сили по зазначеній статті, незалежно від фактичної кількості випадків самовільного залишення частини або місця служби.

Також, законодавець пов'язує можливість звільнення військовослужбовців від кримінальної відповідальності за наявності збігу тяжких життєвих обставин. На наш погляд, законодавець фактично передбачає можливість звільнення від кримінальної відповідальності військовослужбовця, який діє в стані крайньої необхідності. Тобто поведінка військовослужбовця має бути обумовлена саме настанням таких обставин, які на думку суду є поважними та такими, що спровокували, сприяли вчиненню ним військового кримінального правопорушення. При цьому визначення поняття «тяжкі життєві обставини» не міститься у КК України. На нашу думку «під збігом тяжких обставин» пропонуємо розуміти обставини, що об'єктивно існували на момент вчинення кримінального правопорушення до яких можна віднести несприятливі життєві ситуації особистого, сімейного або службового характеру, що сприймалися військовослужбовцем як негативні обставини, під впливом яких він прийняв рішення вчинити кримінальне правопорушення. До таких тяжких життєвих обставин можна віднести: життєві обставини, що обумовлюють необхідність негайного прибуття військовослужбовця до місця знаходження близьких родичів (важкий стан здоров'я батька, матері або інших близьких родичів, похорон зазначених осіб та ін.) та істотно ускладнюють його перебування в частині (на місці служби) в силу різних причин (наприклад, через нестатутні дії щодо військовослужбовця, неможливості отримати медичну допомогу).

При винесенні вироку суд повинен враховувати також момент припинення (усунення) тяжких життєвих обставин (наприклад, відпала необхідність догляду за близьким родичем, а військовослужбовець продовжує незаконно перебувати поза частиною (місцем служби)). У такому випадку подальше ухилення від військової служби повинне кваліфікуватися судом у відповідності до положень ст. 407 КК України. Наприклад, самовільне залишення частини (місця служби) внаслідок застосування до військовослужбовця насильства з боку товаришів по службі або командирів, коли в конкретній ситуації у нього була відсутня можливість іншим способом зберегти своє життя або здоров'я. У цьому випадку суд повинен виносити виправдувальний вирок у зв'язку з відсутністю в діянні складу кримінального правопорушення).

Подібна норма, про звільнення від кримінальної відповідальності за наявності тяжких життєвих обставин, що сприяли вчиненню кримінального правопорушення військовослужбовцем потрібно передбачити і в ст. 408 КК України «Дезертирство». Тобто особа, яка вчинила дезертирство внаслідок збігу тяжких життєвих обставин та добровільно повернулася у військову частину чи на місце служби після їх усунення (тяжкі життєві обставини мали тимчасовий характер), вона звільняється від кримінальної відповідальності у зв'язку з відсутністю у її діях ознак складу кримінального правопорушення. Тому на нашу думку, законодавцю потрібно передбачити в ст. 407 та 408 КК України спеціальний вид звільнення від кримінальної відповідальності прописавши в них одну з обов'язкових умов звільнення добровільне повернення до військової частини або місця служби після усунення (припинення) тяжких життєвих обставин. На наш погляд, така норма є необхідною, та міститься у аналогічних стаття деяких зарубіжних країн, оскільки на практиці трапляються випадки, коли обставини, що спонукали військовослужбовця дезертирувати усунути, а військовослужбовець продовжує незаконно перебувати поза військовою частиною або місцем служби. При таких умовах звільнення його від кримінальної відповідальності за дезертирство буде навряд чи доцільним але питання про застосування інституту спеціального звільнення все ж таки повинне вирішуватися у кожному з випадків індивідуально в залежності як від обставин справи так і особи винного.

Крім того, доцільним буде передбачити на рівні законодавства можливість застосування до винного такого виду спеціального звільнення від кримінальної відповідальності, оскільки у порівнянні з досвідом зарубіжних країн, вітчизняне кримінальне законодавство не містить такої норми.

В законі України про “Військовий обов'язок та військову службу” визначаються підстави за якими особа приймається на військову службу, звільняється чи відновлюється на військову службу та подальші обмеження які можуть застосовуватись до військовослужбовця за вчинення ним кримінального правопорушення [2].

Призупинення військової служби відбувається з дня внесення відповідних відомостей до єдиного реєстру досудових розслідувань та з таких причин у разі перебування особи в СЗЧ(самовільному залишенні військової частини) (стаття 407 ККУ), дезертирство (стаття 408) чи для тих хто добровільно здалися в полон (стаття 430 ККУ).

У законі України про “Військовий обов’язок та військову службу” передбачено ряд обмежень які застосовуються до військовослужбовців а саме:

- Припинення грошового забезпечення;
- Припинення речового та продовольчого забезпечення;
- Призупинення часу проходження військової служби;
- Звільняються з посад;
- Зняття пільг та соціального забезпечення.

На підставі висновку службового розслідування, яке проводиться у військовій частині відкривається кримінальне провадження та статтею, за якою військовослужбовця буде притягнуто до відповідальності [2].

- За статтею 407 - тримання у дисциплінарному батальйоні на строк до двох років чи позбавлення волі на той самий строк.

- За статтею 408 - карається позбавленням волі на строк від п’яти до дванадцяти років.

- За статтею 430 - карається позбавленням волі на строк від семи до десяти років.

Військовослужбовці, яким призначено кримінальне покарання у вигляді штрафу, яких звільнено від кримінальної відповідальності на підставах передбачених статтями 47, 48, 49 ККУ, а також яких звільнено від відбування покарань у зв’язку з амністією, підлягають звільненню з військової служби [2].

У разі виправдання військовослужбовця судом його повертають до проходження військової служби і відновлюють всі види забезпечення. Але все забезпечення яке повинно було нараховуватись на військовослужбовця в період призупинення військової служби не сплачується. Відновлення військової служби відбувається при поверненні військовослужбовця до місця несення служби.

Література:

1. Кримінальний кодекс України: за станом на 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2001. –131 с.

2. Закон України Про військовий обов’язок і військову службу: прийнятий 25 бер. 1992 року . // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 1992. –386 с.

3. Хавронюк М.І. Заходи кримінально-правового впливу: які вони бувають?: навч. посіб. / М.І. Хавронюк //Юридичний вісник України – 2013. - № 21 (934) – С. 25-31.

4. Кримінальне право України. Загал. частина: підруч. для студентів юрид. вузів і фак. / Г.В. Андрусів, П.П. Андрушко, В.О. Беньківський та ін.; за ред. П.С. Матишевського, П.П. Андрушка, С.Д. Шапченка. - К.: Юрінком Інтер, 1997. 512 с.

5. Пономаренко Ю.А. Загальна теорія визначення караності кримінальних правопорушень: монографія. Харків: Право, 2020. 720 с.

6.. Звільнення від кримінальної відповідальності: монографія. / Баулін Ю.В - К.: Атіка, 2004. 296 с.

7. Кримінальне право. Загальна частина: навч. посіб. Берзін П.С., Волинець Р.А., Птащенко Д.С. / за ред. П.С. Берзіна. Київ: Алерта, 2023. 608 с.

References:

1. The Criminal Code of Ukraine: (2003, January 16). Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine. Kyiv: Parlam. vyd-vo [in Ukrainian].

2. Law of Ukraine On Military Duty and Military Service: (1992, March 25). Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine. Kyiv: Parlam. vyd-vo [in Ukrainian].

3. Havronyuk M.I. (2013). Measures of criminal and legal influence: what are they?: [Measures of criminal distribution] Kyiv: Legal Bulletin [in Ukrainian].

4. Andrusiv G.V., Andrushko P.P., Benkivskyi V.O (1997). Criminal law of Ukraine. [Product criminal law]. Kyiv: Yurinkom Inter [in Ukrainian].

5. Ponomarenko . Y.A. (2020). The general theory of determining the punishment of criminal offenses: [Product a monograph]. Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].

6. Baulin Y.V. (2004). Exemption from criminal responsibility: monograph. [Product a monograph]. Kyiv: Atika [in Ukrainian].

7. Berzin P.S., Volynets R.A., Ptashchenko D.S. (2023). Criminal law. []. Criminal law distribution]. Kyiv: Alerta [in Ukrainian].